

USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

PREAMBULA

- na temelju postivanja ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti,
- opredjeljeni za mir, pravednost, snosljivost i pomirbu,
- uvjereni da demokratske ustanove vlasti i posteni postupci najbolje uspostavljaju miroljubive odnose unutar pluralistickog drustva,
- u zelji za promicanjem opce dobrobiti i gospodarskog rasta zastitom privatne imovine i promicanjem trzisnog gospodarstva,
- vodjeni ciljevima i nacelima Povelje Ujedinjenih naroda,
- opredijeljeni za suverenitet, teritorijalnu cjelovitost i politicku neovisnost Bosne i Hercegovine u skladu s medjunarodnim pravom,
- odlucni da osiguraju puno postivanje medjunarodnog humanitarnog prava,
- nadahnuti Univerzalnom poveljom o ljudskim pravima, medjunarodnim ugovorima o gradjanskim i politickim te ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, kao i Deklaracijom o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etnickim, vjerskim i jezicnim manjinama, te drugim instrumentima o ljudskim pravima,
- pozivajuci se na Temeljna nacela dogovorena u Zenevi 8. rujna 1995, te u New Yorku 26. rujna 1995.

Bosnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima), te gradjani Bosne i Hercegovine ovime odredjuju da Ustav Bosne i Hercegovine bude:

Clan 1. Bosna i Hercegovina

(1) Kontinuitet. Republika Bosna i Herzegovina, cije ce sluzbeno ime od sada biti "Bosna i Hercegovina", nastavlja svoje pravno postojanje prema medjunarodnom pravu kao drzava, uz prilagodbu njezina unutarnjeg ustroja prema ovdje sadrzanim odredbama te unutar njezinih medjunarodno priznatih granica. Ona ostaje clanica Ujedinjenih naroda te kao Bosna i Hercegovina moze zadržati ili zatraziti clanstvo u organizacijama u sklopu sustava Ujedinjenih naroda i drugim medjunarodnim organizacijama.

(2) Demokratska nacela. Bosna i Hercegovina demokratska je drzava koja funkcioniра na nacelima pravne drzave te ima slobodne i demokratske izbore.

(3) Sastav. Bosna i Hercegovina sastoji se od dva entiteta, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske (u daljnjem tekstu "entiteti").

(4) Kretanje roba, usluga, kapitala i ljudi. Kretanje po cijeloj Bosni i Hercegovini slobodno je. Bosna i Hercegovina i entiteti nece ometati punu slobodu kretanja za osobe, robu, usluge i kapital u cijeloj Bosni i Hercegovini. Niti jedan od entiteta nece uspostavljati kontrole na granicnim crtama izmedju entiteta.

(5) Glavni grad. Glavni grad Bosne i Hercegovine je Sarajevo.

(6) Znakovlje. Bosna i Hercegovina imat ce znakovlje kakvo utvrdi njezina Parlamentarna skupstina te potvrdi Predsjednistvo.

(7) Drzavljanstvo. Postoji drzavljanstvo Bosne i Hercegovine koje ce regulirati Parlamentarna skupstina, te drzavljanstvo svakog od entiteta koje ce regulirati svaki od entiteta, pod uvjetom:

(a) da su svi drzavljanici bilo kojega od entiteta time i drzavljanici Bosne i Hercegovine.

(b) da se nijednoj osobi ne uskrati drzavljanstvo Bosne i Hercegovine ili nekog od entiteta na proizvoljan nacin ili pak tako da ostane bez drzavljanstva. Ni jednoj osobi nece se uskratiti drzavljanstvo Bosne i Hercegovine ili nekog od entiteta na osnovi spola, rasne pripadnosti, boje kože, jezika, vjere, politickog ili drugog misljenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, pripadnosti nacionalnoj manjini, vlasnistva, rođenja ili drugog statusa.

(c) Sve osobe koje su bile drzavljanici Republike Bosne i Hercegovine neposredno prije stupanja na snagu ovoga Ustava drzavljanici su Bosne i Hercegovine. Drzavljanstvo osoba koje su naturalizirane nakon 6. travnja 1992. a prije stupanja na snagu ovoga Ustava regulirat ce Parlamentarna skupstina.

(d) Drzavljanici Bosne i Hercegovine mogu imati i drzavljanstvo druge drzave, pod uvjetom da o tome postoji bilateralni sporazum, odobren od strane Parlamentarne skupstine u skladu s Clankom 4.(4)(d),

između Bosne i Hercegovine i odnosne države. Osobe s dvojnim državljanstvom mogu glasovati u Bosni i Hercegovini i entitetima samo ako im je prebivaliste u Bosni i Hercegovini.

(e) Državljanin Bosne i Hercegovine u inozemstvu uziva zaštitu Bosne i Hercegovine. Svaki od entiteta može izdavati putovnice Bosne i Hercegovine svojim državljanima onako kako to utvrdi Parlamentarna skupština. Bosna i Hercegovina može izdati putovnice državljanima kojima nisu izdane putovnice od strane nekog od entiteta. Postojat će središnja evidencija svih putovnica koje izdaju entiteti i Bosna i Hercegovina.

Član 2. Ljudska prava i temeljne slobode

1) Ljudska prava. Bosna i Hercegovina i oba entiteta osiguravaju najvišu razinu međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda. U tu svrhu postojat će Komisija za ljudska prava u Bosni i Hercegovini, kako stoji u Aneksu 6 Općeg okvirnog sporazuma.

(2) Međunarodni standardi. Prava i slobode određeni u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te njezinim Protokolima izravno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini i imaju prvenstvo pred svim drugim zakonodavstvom.

(3) Popis prava. Sve osobe unutar područja Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz gornjeg stavka (2), koje uključuju:

- (a) Pravo na život.
- (b) Pravo na nepodvrgavanje mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupku ili kazni.
- (c) Pravo osobe da ne bude držana u ropstvu ili potčinjenosti ili da obavlja prisilni ili obvezatni rad.
- (d) Prava na slobodu i sigurnost ličnosti.
- (e) Pravo na posteno sudjenje u građanskim i krivičnim predmetima, te druga prava u svezi s krivičnim postupcima.
- (f) Pravo na privatni i obiteljski život, dom i postu.
- (g) Slobodu mišljenja, savjesti i vjere.
- (h) Slobodu izražavanja.
- (i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima.
- (j) Pravo na zaključenje braka te osnivanje obitelji.
- (k) Pravo na imovinu.
- (l) Pravo na obrazovanje.
- (m) Pravo na slobodu kretanja i prebivalista.

(4) Nediskriminacija. Uzivanje prava i sloboda iz ovoga članka ili međunarodnih sporazuma popisanih u Dodatku I ovoga Ustava osigurava se svim osobama u Bosni i Hercegovini, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi poput spola, rase, boje kože, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja ili drugog statusa.

(5) Izbjegllice i prognanici. Sve izbjeglice i prognanici imaju se pravo slobodno vratiti svojim domovima. Oni u skladu s Aneksom 7 Općeg okvirnog sporazumu imaju pravo na povrat imovine koje su bili lišeni tijekom neprijateljstava od 1991. te da im se naknadi ona imovina koja im se ne može vratiti. Svaka obveza ili izjava u svezi s takvom imovinom preuzeta ili dana pod prinudom nevažeca je i nistavna.

(6) Provedba. Bosna i Hercegovina te svi sudovi, ustanove, vladina tijela, kao i posredna tijela kojima upravljaju entiteti ili se istima upravlja unutar entiteta, primjenjuju i postuju ljudska prava i temeljne slobode iz gornjeg stavka (2).

(7) Međunarodni sporazumi. Bosna i Hercegovina ostaje ili postaje strankom međunarodnih sporazuma popisanih u Dodatku I ovoga Ustava.

(8) Suradnja. Sva nadležna tijela u Bosni i Hercegovini suradjuvat će i osigurati neograničen pristup: svim međunarodnim mehanizmima za praćenje stanja ljudskih prava uspostavljenima za Bosnu i Hercegovinu; nadzornim tijelima ustanovljenima od strane bilo kojega od međunarodnih sporazuma navedenih u Dodatku I ovome Ustavu; Međunarodnom sudu za ratne zločine na prostoru bivšu Jugoslaviju (te će se osobito pokoravati nalogima izdanim na temelju članka 29. Statuta toga suda); kao i svim drugim organizacijama kojima mandat u svezi ljudskih prava ili humanitarnog prava dodijeli Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Član 3. Nadležnosti i odnosi između ustanova

Bosne i Hercegovine i entiteta

(1) Nadležnosti ustanova Bosne i Hercegovine. Slijedeca pitanja spadaju u nadležnost ustanova Bosne i Hercegovine:

- (a) Vanjska politika.
- (b) Vanjskotrgovinska politika.
- (c) Carinska politika.
- (d) Monetarna politika kao sto je navedeno u Clanku 7.
- (e) Financiranje ustanova te medjunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.
- (f) Politika u svezi s pitanjem useljavanja, izbjeglica i azila.
- (g) Medjunarodna provedba krivicnog prava te provedba krivicnog prava izmedju entiteta, ukljucujuci odnose s Interpolom.
- (h) Osnivanje i upravljanje zajednickim kapacitetima/sredstvima.
- (i) Reguliranje prometa izmedju entiteta.
- (j) Kontrola zracnog prometa.

(2) Nadležnost entiteta.

- (a) Entiteti imaju pravo osnivati posebne paralelne odnose sa susjednim drzavama u skladu sa suverenitetom i teritorijalnom cjelovitoscju Bosne i Hercegovine.
- (b) Svaki od entiteta pruzit ce svu potrebnu pomoc vladi Bosne i Hercegovine kako bi joj se omogucilo izvrsavanje medjunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, s time da za finacijske obveze koje jedan od entiteta preuzme bez privole onog drugog prije izbora Parlamentarne skupstine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine odgovara odnosni entitet, osim ako je preuzimanje te obveze bilo neophodno za nastavljjanje clanstva Bosne i Hercegovine u nekoj medjunarodnoj organizaciji.
- (c) Entiteti ce na podrucjima pod svojom nadležnoscu osigurati sigurno okruzje za sve osobe putem civilnih ustanova za provedbu zakona koje ce djelovati u skladu s medjunarodno priznatim standardima te postaviti medjunarodno priznata ljudska prava i temeljne slobode iz gornjeg Clanka 2., kao i putem drugih mjera prema potrebi.
- (d) Svaki od entiteta takodjer moze sklapati sporazume s drzavama i medjunarodnim organizacijama uz privolu Parlamentarne skupstine. Parlamentarna skupstina moze zakonom precizirati da za odredjene vrste sporazuma nije potrebna takva privola.

(3) Zakonodavstvo i nadležnosti entiteta i ustanova.

- (a) Sve vladine funkcije i ovlasti koje se u ovome Ustavu izricito ne dodjeljuju ustanovama Bosne i Hercegovine, bit ce one koje postoje u entitetima.
- (b) Entiteti i bilo koja njihova jedinica u cijelosti ce se pokoravati ovom Ustavu, koji zamjenjuje medjusobno nespojive odredbe zakonodavstva Bosne i Hercegovine te ustava i zakona entiteta, kao i odlukama ustanova Bosne i Hercegovine. Opca nacela medjunarodnog prava sastavni su dio zakonodavstva Bosne i Hercegovine i entiteta.

(4) Uskladjivanje. Predsjedništvo moze odluciti da olaksa uskladjivanje izmedju entiteta glede pitanja koja nisu u nadležnosti Bosne i Hercegovine prema odredbama ovoga Ustava, osim kad neki od entiteta tome prigovori u bilo kojemu konkretnom slucaju.

(5) Dodatne odgovornosti.

- (a) Bosna i Hercegovina preuzima odgovornost u drugim pitanjima o kojima se sloze entiteti; koja su utvrđena u aneksima 5 do 8 Opceg okvirnog sporazuma; ili pak koja su neophodna za ocuvanje suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, politicke nezavisnosti, i medjunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, u skladu s diobom odgovornosti medju institucijama Bosne i Hercegovine. Prema potrebi se za ostvarivanje takvih odgovornosti mogu osnivati dodatne institucije.
- (b) U roku od sest mjeseci od stupanja ovoga Ustava na snagu, entiteti ce zapoceti pregovore glede ukljucivanja drugih pitanja, ukljucujuci koristenje energetske resursa i zajednicke gospodarske projekte, u odgovornosti ustanova Bosne i Hercegovine.

Clan 4. Parlamentarna skupstina

Parlamentarna skupstina ima dva doma: Dom naroda i Zastupnicki dom.

(1) Dom naroda. Dom naroda ima 15 poslanika, od toga dvije trecine iz Federacije (pet Hrvata i pet Bosnjaka) i jedna trecina iz Republike Srpske (pet Srba).

- (a) Hrvatske i bosnjacke poslanike iz Federacije odabiru hrvatski odnosno bosnjacki zastupnici

Zastupnickog doma Federacije. Poslanike iz Republike Srpske odabire Narodna skupština Republike Srpske.

(b) Devet članova Doma naroda tvore kvorum, pod uvjetom da su nazocna najmanje tri bosnjacka, tri hrvatska i tri srpska poslanika.

(2) Zastupnicki dom. Zastupnicki dom sastoji se od 42 člana, od kojih su dvije trećine izabrane s područja Federacije, a jedna trećina s područja Republike Srpske.

(a) Zastupnici Zastupnickog doma izravno se biraju u njihovu entitetu u skladu s izbornim zakonom kojega usvoji Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori održat će se u skladu s Aneksom 3. Općeg okvirnog sporazuma.

(b) Vecina od ukupnog broja zastupnika izabranih u Zastupnicki dom tvori kvorum.

(3) Postupci.

(a) Svaki od domova saziva se u Sarajevu najkasnije 30 dana nakon njihova odabira ili izbora.

(b) Svaki od domova vecinom glasova usvaja svoj poslovnik te među svojim članovima bira jednog Srbina, jednog Bosnjaka i jednog Hrvata za predsjednika i dopredsjednike, uz rotiranje predsjednickog mjesta između te tri odabrane osobe.

(c) Za donošenje svih zakona potrebna je suglasnost oba doma.

(d) Sve odluke u oba doma donose se vecinom nazocnih koji pristupe glasovanju. Poslanici i zastupnici potvrdit će se da u vecini bude zastupljena najmanje jedna trećina glasova poslanika ili zastupnika s područja svakog od entiteta. Ako to ne bude slučaj, predsjednik i dopredsjednici sastaju se kao komisija i pokušavaju ishoditi suglasnost u roku od tri dana nakon glasovanja. Ako to nastojanje ne urodi plodom, odluke se donose vecinom glasova nazocnih članova koji pristupe glasovanju, pod uvjetom da glasovi protiv ne uključuju dvije trećine ili više poslanika ili zastupnika iz jednog ili drugog entiteta.

(e) Prijedlog odluke Parlamentarne skupštine može se proglašiti štetnim po vitalni interes bosnjackog, hrvatskog ili pak srpskog naroda od strane vecine bosnjackih, hrvatskih ili pak srpskih poslanika odabranih u skladu s gornjom stavkom (1)(a). Takvom prijedlogu odluke je za dobivanje suglasnosti u Domu naroda potrebna vecina glasova nazocnih bosnjackih, hrvatskih te srpskih poslanika koji pristupe glasovanju.

(f) Kad vecina bosnjackih, hrvatskih ili pak srpskih poslanika prigovori pozivanju na stavak (e), predsjednik Doma naroda odmah saziva zajednicku komisiju od tri poslanika, prema odabiru bosnjackih, hrvatskih i srpskih poslanika, radi razrješavanja toga pitanja. Ako to komisija ne učini u roku od pet dana, slučaj će biti predan Ustavnom sudu koji će u ubrzanom postupku ocijeniti njegovu proceduralnu regularnost.

(g) Predsjedništvo ili sam Dom mogu raspustiti Dom naroda, pod uvjetom da odluku Doma o raspustanju odobri vecina koja uključuje vecinu poslanika barem dva od tri naroda: Bosnjaka, Hrvata ili pak Srba.

(h) Odluke Parlamentarne skupštine ne stupaju na snagu prije objavljivanja.

(i) Oba doma objavljuju cjelovitu evidenciju svojih rasprava te, osim u iznimnim okolnostima u skladu s njihovim poslovnicima, raspravljaju javno.

(j) Poslanici i zastupnici ne odgovaraju krivičnopravno ni građanskopravno za djela pocinjena u sklopu njihovih dužnosti u Parlamentarnoj skupštini.

(4) Ovlašti. Parlamentarna skupština ima slijedeće ovlaštati:

(a) Prema potrebi donosi zakone radi provedbe odluka Predsjedništva ili pak radi obavljanja nadležnosti Parlamentarne skupštine prema ovome Ustavu.

(b) Odlučuje o izvorima i iznosima prihoda za funkcioniranje ustanova Bosne i Hercegovine te podmirivanje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

(c) Odobrava proračun za ustanove Bosne i Hercegovine.

(d) Odlučuje o suglasnosti za ratifikaciju međunarodnih ugovora.

(e) Odlučuje o ostalome što je potrebno za obavljanje njezinih dužnosti ili pak dužnosti koju na nju uzajamnim dogovorom prenesu entiteti.

Član 5. Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine sastoji se od tri člana: jednog Bosnjaka i jednog Hrvata, od kojih je svaki izravno biran na području Federacije, te jednog Srbina izravno biranog na području Republike Srpske.

(1) Biranje i trajanje mandata.

(a) Članovi predsjedništva izravno se biraju u svakom entitetu (svaki birac glasuje za popunjenje jednog mjesta u Predsjedništvu) u skladu s izbornim zakonom kojega usvoji Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori održat će se u skladu s Aneksom 3. Općeg okvirnog sporazuma. Ispraznjeno mjesto u Predsjedništvu doticni će entitet popunjavati u skladu sa zakonom koji usvoji Parlamentarna skupština.

(b) Članovi Predsjedništva na prvim se izborima biraju na dvije godine; na svim slijedecim izborima biraju se na četiri godine. Članovi Predsjedništva mogu biti birani dvaput uzastopce, te potom četiri godine ne mogu biti ponovo birani.

(2) Postupci. (a) Predsjedništvo određuje vlastiti poslovnik, kojim se predviđa odgovarajuće obavještavanje o svim sastancima Predsjedništva.

(b) Članovi Predsjedništva između sebe imenuju Predsjednika. U prvome mandatu Predsjednik će biti onaj član koji dobije najveći broj glasova. Potom način odabira Predsjednika, rotacijom ili na neki drugi način, utvrđuje Parlamentarna skupština u skladu s Člankom (4)(3).

(c) Predsjedništvo će nastojati sve svoje odluke /odnosno one koje se tiču pitanja iz Članka 3.(1) (a) do (e)/ donositi konsenzusom. Te odluke pak, podložno doljnjem stavku (d), mogu donositi dva člana kad sva nastojanja da se postigne konsenzus ostanu bez rezultata.

(d) Član Predsjedništva koji se ne slaže s nekom odlukom Predsjedništva može je proglasiti štetnom po vitalni interes entiteta na području kojega je izabran, pod uvjetom da to učini u roku od tri dana od donošenja odluke. Takve odluke odmah se prosljeđuju Narodnoj skupštini Republike Srpske, ako je njezinu štetnost izjavio član s toga područja, odnosno bosnjacima poslanicima Doma naroda Federacije, ako je štetnost izjavio bosnjaci član, ili pak hrvatskim poslanicima toga tijela, ako je štetnost izjavio hrvatski član. Ako se odnosna izjava potvrdi s dvije trećine glasova navedenih poslanika u roku od deset dana nakon njezina prosljeđenja, osporena odluka Predsjedništva ne stupa na snagu.

(3) Ovlasti. Predsjedništvo ima ovlasti:

(a) Voditi vanjsku politiku Bosne i Hercegovine.

(b) Imenovati veleposlanike i druge međunarodne predstavnike Bosne i Hercegovine, od kojih najviše dvije trećine mogu biti odabrane s područja Federacije.

(c) Predstavljati Bosnu i Hercegovinu u međunarodnim i europskim organizacijama i ustanovama, te zatražiti članstvo u takvim organizacijama i ustanovama kojih Bosna i Hercegovina nije članica.

(d) Pregovarati o međunarodnim ugovorima Bosne i Hercegovine, opozivati ih te, uz suglasnost Parlamentarne skupštine ratificirati.

(e) Izvršavati odluke Parlamentarne skupštine.

(f) Predlagati, na preporuku Vijeća ministara, godišnji proračun Parlamentarne skupštine.

(g) Na zahtjev, a najmanje jednom godišnje, podnositi izvješća Parlamentarnoj skupštini o izdacima Predsjedništva.

(h) Prema potrebi uskladjivati se s međunarodnim i nevladinim organizacijama u Bosni i Hercegovini.

(i) Obavljati druge zadace koje se pokazu neophodnima za izvršavanje njegovih dužnosti, koje mu dodijeli Parlamentarna skupština ili pak o kojima se dogovore entiteti.

(4) Vijeće ministara. Predsjedništvo predlaže predsjednika Vijeća ministara koji preuzima dužnost nakon potvrde od strane Zastupničkog doma. Predsjednik predlaže ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine, kao i druge ministre prema potrebi, koji preuzimaju dužnost nakon potvrde od strane Zastupničkog doma.

(a) Predsjednik i ministri zajedno tvore Vijeće ministara nadležno za ostvarivanje politike i odluka Bosne i Hercegovine na područjima navedenima u Članku 3.(1), (4) i (5), te za podnošenje izvješća Parlamentarnoj skupštini (koje barem jednom godišnje uključuje izdatke Bosne i Hercegovine).

(b) S područja Federacije može biti imenovano najviše dvije trećine svih ministara. Predsjednik predlaže i doministre (koji nisu iz istog konstitutivnog naroda kao njihovi ministri) koji preuzimaju dužnost nakon potvrde od strane Zastupničkog doma.

(c) Vijeće ministara podnosi ostavku ako mu Parlamentarna skupština u bilo koje doba izglasa nepovjerenje.

(5) Stalni odbor.

(a) Svaki član Predsjedništva po službenoj dužnosti ima civilnu nadležnost zapovijedanja oružanim snagama. Niti jedan od entiteta neće drugome entitetu prijetiti silom ili upotrijebiti silu protiv njega, te oružane snage jednog entiteta ni pod kakvim okolnostima neće ulaziti ili se zadržavati na području drugog entiteta bez suglasnosti vlade ovoga potonjeg te Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Sve oružane snage u Bosni i Hercegovini imaju djelovati u skladu sa suverenitetom i teritorijalnom cjelovitoscju Bosne i Hercegovine.

(b) Članovi Predsjedništva odabiru Stalni odbor za vojna pitanja radi uskladjivanja djelatnosti oružanih snaga u Bosni i Hercegovini. Članovi Predsjedništva članovi su Stalnog odbora.

Član 6. Ustavni sud

1) Sastav. Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima devet članova.

(a) Četiri člana odabire Zastupnički dom Federacije, a dva člana Narodna skupština Republike Srpske. Preostala tri člana odabire predsjednik Europskog suda za ljudska prava nakon konzultacija s Predsjedništvom.

(b) Suci su istaknuti pravници visokih moralnih kvaliteta. Svaka osoba s pravom glasa i takvim kvalifikacijama može biti sudac Ustavnog suda. Suci koje odabere predsjednik Europskog suda za ljudska prava ne smiju biti državljani Bosne i Hercegovine ili bilo koje od susjednih država.

(c) Suci u prvome sazivu imenuju se na pet godina, osim ako ranije podnesu ostavku ili budu s razlogom smijenjeni, konsenzusom ostalih sudaca. Kod sudaca u prvome sazivu nema reizbora. Susljedno imenovani suci obnasaju duznost dok ne navrse 70 godina zivota, ukoliko prije ne podnesu ostavku ili budu s razlogom udaljeni konsenzusom ostalih sudaca.

(d) Za imenovanja nakon isteka vise od pet godina od prvotnog imenovanja sudaca, Parlamentarna skupstina moze zakonom odrediti drugaciji nacin odabira troje sudaca koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava.

(2) Postupci.

(a) Vecina svih clanova suda tvori kvorum.

(b) Sud usvaja vlastiti poslovnik vecinom svih clanova, rasprave su javne, a odluke se obrazlazu i objavljuju.

(3) Nadleznost. (a) Ustavni sud ima iskljucivu nadleznost za razrjesavanje svih ustavnih sporova izmedju entiteta ili pak izmedju Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili medju ustanovama Bosne i Hercegovine, ukljucujuci ali se ne ogranicavajući na pitanje:

- Je li odluka nekog od entiteta da uspostavi posebne paralelne odnose s nekom susjednom drzavom u skladu s Ustavom, ukljucujuci odredbe koje se ticu suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Bosne i Hercegovine.
- Je li bilo koja od odredbi ustava ili zakona nekog od dvaju entiteta u skladu s Ustavom.

Postupak moze pokrenuti samo clan Predsjedništva, predsjednik Vijeca ministara, predsjednik ili dopredsjednik bilo kojeg od dvaju domova Parlamentarne skupstine, cetvrtina clanova bilo kojeg doma Parlamentarne skupstine, ili pak cetvrtina bilo kojeg doma predstavnickog tijela nekog od entiteta.

(b) Ustavni sud takodjer ima apelacionu nadleznost nad pitanjima u svezi s ovim Ustavom glede presude bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini.

(c) Ustavni sud nadlezan je za pitanja koja mu predoci bilo koji sud u Bosni i Hercegovini glede toga je li neki zakon, o cijoj valjanosti ovisi odluka toga suda, u skladu s ovim Ustavom, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njezinim Protokolima te sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili pak u svezi s postojanjem ili opcim dosegom vladavine medjunarodnog prava u svezi s odlukom doticnog suda.

(4) Odluke. Odluke Ustavnog suda konacne su i obvezujuce.

Clan 7. Sredisnja banka

Sredisnja banka Bosne i Hercegovine jedina je ustanova za izdavanje novca i monetarnu politiku u cijeloj Bosni i Hercegovini.

1) Nadleznost Sredisnje banke utvrđuje Parlamentarna skupstina Medjutim, tijekom prvih sest godina nakon stupanja ovoga Ustava na snagu ona ne smije odobravati kredite emisijom novca, vec u tom pogledu funkcionira kao odbor za distribuciju novca; nakon toga roka Parlamentarna je skupstina moze ovlastiti i za prvu zadacu.

(2) Prvi Upravni odbor Sredisnje banke sastoji se od guvernera, kojega imenuje Medjunarodni monetarni fond nakon konzultacija s Predsjednistvom, i tri clana koje imenuje Predsjednistvo, od kojih dva iz Federacije (jedan Bosnjak, jedan Hrvat, koji dijele jedan glas) i jedan iz Republike Srpske, svi sa sestgodisnjim mandatom. Guverner, koji nece biti drzavljanin Bosne i Hercegovine niti neke od susjednih drzava, moze svojim glasom davati prevagu u odlukama Upravnog odbora. **(3)** Nakon prvog mandata, Upravni odbor Sredisnje banke Bosne i Hercegovine sastojat ce se od pet osoba koje imenuje Predsjednistvo na sest godina. Taj Odbor ce iz svojih redova izabrati guvernera na sest godina.

Clan 8. Financije

(1) Parlamentarna skupstina svake godine na prijedlog Predsjedništva usvaja proracun koji obuhvaca izdatke potrebne za obavljanje poslova iz nadleznosti ustanova Bosne i Hercegovine i podmirivanje medjunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

(2) Ako se takav proracun ne usvoji u predvidjenom roku, privremeno ce se koristiti proracun za prethodnu godinu.

(3) Federacija osigurava dvije trecine, a Republika Srpska jednu trecinu potrebnih proracunskih prihoda, osim prihoda koji se prikupljaju prema odredbi Parlamentarne skupstine.

Clan 9. Opce odredbe

(1) Osoba koja izdrzava kaznu po presudi Medjunarodnog suda za bivsu Jugoslaviju, te osoba protiv koje je taj sud podigao optuznicu a ona se nije pokorila nalogu da izađe preda Sud, ne može se kandidirati niti biti imenovana ili birana ili na koji drugi način postavljena na bilo koju javnu dužnost na području Bosne i Hercegovine.

(2) Naknade za dužnosnike u ustanovama Bosne i Hercegovine ne mogu se smanjivati za vrijeme trajanja njihova mandata.

(3) Dužnosnici imenovani na mjesta u ustanovama Bosne i Hercegovine odrazavat će opći sastav naroda Bosne i Hercegovine.

Clan 10. Izmjene i dopune

(1) Postupak. Ovaj Ustav može se izmijeniti i dopuniti odlukom Parlamentarne skupštine donesenom najmanje dvotrecinskom većinom nazvanih u Zastupničkom domu koji pristupe glasovanju. **(2)** Ljudska prava i temeljne slobode. Nikakav amandman na ovaj Ustav ne smije ukinuti ili umanjiti bilo koje pravo ili slobodu iz Clanka 2. ovog Ustava, ili izmijeniti ovaj stavak.

Clan 11. Prijelazni aranžmani

Prijelazni aranžmani glede javnih dužnosti, zakona i drugih pitanja određeni su u Dodatku II ovoga Ustava.

Clan 12. Stupanje na snagu

(1) Ovaj Ustav stupa na snagu potpisivanjem Općeg okvirnog sporazuma kao ustavnog zakona koji mijenja i zamjenjuje Ustav Republike Bosne i Hercegovine.

(2) U roku od tri mjeseca nakon stupanja ovoga Ustava na snagu entiteti će izmijeniti i dopuniti svoje ustave radi osiguranja njihove sukladnosti s ovim Ustavom u skladu s Clankom 3.(3)(b)."